

LA ESSA SORDA I LA ESSA SONORA

La essa sorda

La **S** és la fricativa que planteja més complicacions ortogràfiques: unes vegades a causa de la dificultat que tenen algunes persones per distingir els seus dos sons; d'altres perquè hem distorsionat la pronunciació de certs mots.
La S sorda: com quan amb un dit a la boca feim callar algú.
La S sonora: com quan imitam el brunzit de les abelles.

El so de la S sorda es pot representar per S/ SS/ C/ Ç.

a) Escriurem **Ç**:

-Davant A/ O/ U (però mai davant E/ I): LLIÇÓ/ PLAÇA/ FORÇUT
-Les paraules que acaben en -ENÇA/ -ANÇA: VENJANÇA/ NAIXENÇA

b) Posarem **S**:

-Després dels prefixos clàssics com A-/ ANTE-/ ANTI-/ AUTO-/ BI-/ CONTRA-/ DECA/ ECO-/ ENTRE-/ FOTO-/ HETERO-/ HIPO-/ MONO-/ MORFO-/ PARA-/ PRE-/ SEMI-/ SOBRE-/ TRI-/ ULTRA-/ VICE-, entre d'altres: HETEROSEXUAL/ ANTESALA/ MORFOSINTAXI...

-En les paraules compostes quan el segon element comença per S, tant si van junts com separats per un guionet: ESCLATA-SANG/ HOMOSEXUAL...

c) Posarem **SS**:

-Entre vocals: TASSA/ POLISSÓ/ PASSAR/ ROSSA

-En els mots amb els sufixos -ASSA/ -ISSA/ ÍSSIM/ -USSA: BARCASSA/ GENTUSSA

-En els femenins formats amb el sufix -ESSA: BARONESSA/ ABADESSA/ JUTGESSA...

-A les paraules acabades en -GRESSOR/ -PRESSOR/ -MISSOR i derivats: REPRESSOR/ COMISSIÓ/ TRANSGRESSOR...

-Excepcionalment, en uns quants plurals com: QUALSSEVOL/ QUALSSEVULLA

-En unes quantes paraules compostes iniciades per TRANS i seguides per un element que comenci per S: TRANSSIBERIÀ/ TRANSSEXUAL/ TRANSSUBSTANCIAL...

d) **NO posarem mai**:

-SS/ Ç a principi de mot (excepte l'arcaisme "ÇO"=això)

-SS/ C (fricativa) a final de mot.

-Ç davant e/i

-SS darrere consonant

e) Normalment i com a orientació, a una Z/C/Ç d'altres llengües romàniques, en català li sol correspondre C/Ç: PLAÇA/ CANÇÓ; si la lletra és una S, en català li correspondrà una S/SS: / SESSIÓ/ SIGNE...

EXCEPCIONS

ARRISSAR	BARNÚS	ARRÒS	CASSOLA
CARROSSA	CERVESA	DANSA	EIVISSA
EMBARASSAR	DISFRESSA	LLAPIS	MASSAPÀ
MASSÍS	MOSSO	MESCLAR	MOSTASSA
PISSARRA	PÒLISSA	SABATA	SANefa
SARSUELA	SARDENYA	SUÏSSA	TAPISSAR
TASSA	TROS	TERRASSA	VERNÍS
SÒCOL	SOFRE	SAFAREIG	TOSSUT
BESNÉT	CALABÓS	GESSAMÍ	MORDASSA
SARAGOSSA	SUCRE	MESQUITA	POLISSÓ
QUARS	SALPAR	SENTINELLA	SÈQUIA
TASSÓ	XERÈS	TERRISSA	IGNASI

La essa sonora

Només hi ha dues formes de representar la S sonora: S/ Z.

a) Posarem **Z**:

-A principi de mot: ZEBRA/ ZERO/ ZOOLÒGIC

-Després de consonant: COLZE/ PINZELL/ DOTZE/ SENZILLESA/ ALZINA...

EXCEPCIONS

Els composts de -DINS-/ -FONS-/ -TRANS-: ENFONSAR/ ENDINSAR/ TRANSIGIR que cal pronunciar amb S sonora.

b) Posarem **S**:

-Entre vocals en la majoria de casos: ESTUPIDESA/ DESEMBRE/ TRISTESA/ CASA...

EXCEPCIONS

Alguns cultismes com: TRAPEZI/ AMAZONA/ NAZI/ OZÓ/ BIZANTÍ/ PROTOZOU...

CASOS ESPECIALS AMB S SONORA

ANESTÈSIA	ADHESIÓ	ARRASAR	ÀSIA
ASIL	BASÍLICA	CASINO	CENTÈSIM
CÈSAR	COHESIÓ	CONCISIÓ	CORROSIÓ
DECISIÓ	ENTUSIASME	EPISODI	EXCLUSIU
EXPLOSIÓ	FASE	FRASE	GASOS

INCLUSIÓ
MUSULMÀ
PAÏSOS
PROSÒDIA
IGNASI

INVALIDESA
NASAL
PARÀSIT
RESIDU
DESEMBRE

LESIÓ
OBESITAT
PRECISIÓ
SUSANNA

MEDUSA
PAISATGE
PRESUMPTA
TUNÍSIA

CASOS ESPECIALS QUE EN SINGULAR VAN SENSE S FINAL

PARÈNTESI
APOTEOSI
ARTROSI
GÈNESI
DOSI
TUBERCULOSI

DIÈRESI
CATEQUESI
FIBROSI
TESI
DIÒCESI
SIMPOSI

ANÀLISI
ÈMFASI
ÈXTASI
PARÀLISI
PRÒTESI
METAMORFOSI

PERÍFRASI
HIPÒTESI
PARÀFRASI
DIÀLISI
OASI
CRISI

I alguna més, amb els seus derivats.